

Partipreferenser bland aktivt kristna och muslimer

I Sverige har religiösa skiljelinjer historiskt spelat en mindre framträdande roll än i andra länder. Trots att Sverige tillhör ett av de mest sekulariserade länderna i världen har det dock alltid funnits ett samband mellan religion och partival som inte kunnat kringgås i analyser av hur sociala grupper röstar.

Röstar religiösa människor på andra partier än icke-religiösa? Vi har kombinerat data om religiös tillhörighet, identifikation och praktik från flera olika SOM- och Valundersökningar insamlade under perioden 2000-2019. I redovisningen av partipreferenser och partival har vi här definierat *aktivt kristna* som de kyrkomedlemmar som besökt kyrkan minst en gång i månaden under det senaste året (10-15 procent av de svarande). Till gruppen *muslimer* – som sällan är tillräckligt stor för att kunna särredovisas – förs de som själva klassificerat sig som muslimer (1-2 procent av de svarande). Den typen av självidentifikation säger inte nödvändigtvis något om personens grad av religiositet, religiösa vanor eller intensiteten i en religiös identitet.

Resultaten visar som väntat en tydlig överrepresentation av Kristdemokratiska sympatisörer bland aktivt kristna (14,8 procent). Var femte månatlig kyrkobesökare röstade på KD i valen 2006-2018 (19,8 procent). Resultaten visar också att Socialdemokraterna har en mycket stark ställning bland muslimskt identifierade med 58,7 procent av partisympatierna och hela 66,0 procent av rösterna i riksdagsvalen under perioden.

Tabell 1 Partisympatier bland samtliga, bland muslimer och aktivt kristna 2000, 2005-2016, 2019 (procent).

	V	S	C	L	M	KD	MP	SD	Fi	Annat parti	Summa procent	Antal svarande
Samtliga 2005-2019	7,0	29,7	6,0	6,5	26,4	5,1	8,6	7,6	0,7	2,6	100	37 865
Aktiv kristen	3,8	26,4	8,9	6,7	24,3	14,8	7,6	5,5	0,3	1,8	100	5 975
Muslim	8,3	58,7	2,5	4,3	12,0	0,9	8,5	1,6	0,2	3,0	100	673
Aktiv kristen diff	-3,3	-3,2	+2,9	+0,2	-2,2	+9,8	-1,0	-2,1	-0,3	-0,8		
Muslim diff	+1,3	+29,0	-3,5	-2,2	-14,4	-4,2	-0,1	-5,9	-0,5	+0,4		

Källa: Göteborgs universitet: SOM-institutet.

Kommentar: I SOM-undersökningarna har följande frågor (med vissa variationer) använts för att mäta religiös tillhörighet: SOM 2000 använder två olika frågor. För kristen tillhörighet: "Tillhör Du någon kyrka eller annat religiöst samfund?" "Svenska kyrkan" "Frikyrka" "Annat kristet samfund" där dessa två svarsalternativ används "Medlem och har varit på gudstjänst/möte under de senaste 12 månaderna." "Medlem och har någon typ av uppdrag." Fråga för muslimsk tillhörighet "Har Du under de senaste 12 månaderna besökt någon gudstjänst eller något möte i följande samfund eller organisationer" "Muslimsk församling". SOM 2005-2016 och 2019 använder: "Tillhör du någon kyrka, annat religiöst samfund eller religion?" "Svenska kyrkan" "Annat kristen kyrka/samfund" "Jag är muslim". Där används svarsalternativen "Ja, och jag har varit på gudstjänst/möte under de senaste 12 månaderna" och "Ja, men jag har inte varit på gudstjänst/möte under de senaste 12 månaderna". För att definiera att individen är en aktiv kristen har frågan "Hur ofta har du under de senaste 12 månaderna gjort följande?" "Besökt gudstjänst eller religiöst möte" använts och där svarsalternativen "Någon gång i månaden" eller oftare har använts. Aktiv muslim används inte eftersom n-talet blir för lågt, detta är även skälet till att andra religionstillhörigheter inte presenteras. Sammansättningen av gruppen aktiva kyrkomedlemmar påverkar resultaten för andelen Kristdemokratiska väljare. Gruppen aktiva kyrkomedlemmar är ofta medlem i flera kyrkor -- av historiska skäl är det vanligast att frikyrkomedlemmar även är medlem av Svenska kyrkan. Dubbelanslutna aktivt kristna ser ofta frikyrkan som sin primära religiösa hemvist.

Tabell 2 Partival bland samtliga och bland muslimer och aktivt kristna, 2006-2018 (procent).

	V	S	C	L	M	KD	MP	SD	Fi	Annat parti	Summa procent	Antal svarande
Samtliga 2006-2018	6,7	29,8	7,9	6,5	24,7	5,8	5,9	10,8	0,9	1,1	100	9 764
Aktiv kristen	3,2	22,8	9,6	7,0	24,9	19,7	5,3	6,4	0,6	0,6	100	999
Muslim	10,4	66,0	0,0	3,6	13,9	1,0	0,9	4,2	0,0	0,0	100	148
Aktiv kristen diff	-3,6	-7,1	+1,7	+0,5	+0,2	+13,9	-0,6	-4,4	-0,3	-0,5		
Muslim diff	+3,7	+36,2	-7,9	-2,9	-10,8	-4,8	-5,0	-6,6	-0,9	-1,1		

Källa: Göteborgs universitet: SOM-institutet, samt Valundersökningen 2018.

Kommentar: I SOM-undersökningarna har följande fråga (med vissa variationer) använts för att mäta religiös tillhörighet: "Tillhör du någon kyrka, annat religiöst samfund eller religion?" "Svenska kyrkan" "Annan kristen kyrka/samfund" "Jag är muslim". Där används svarsalternativen "Ja, och jag har varit på gudstjänst/möte under de senaste 12 månaderna" och "Ja, men jag har inte varit på gudstjänst/möte under de senaste 12 månaderna". I Valundersökningen 2018 ställdes en öppen fritextfråga om religiös affiliering: "Har du någon livsåskådning, trosuppfattning eller religiös tillhörighet?" "Ja, (ange vilken!)" varefter ett internationellt framtaget kodschema användes för att klassificera svaren. Resultaten för partival 2006, 2010, 2014 och 2018 har viktats efter de officiella valresultaten. För att definiera att individen är en aktiv kristen har frågan "Hur ofta har du under de senaste 12 månaderna gjort följande?" "Besökt gudstjänst eller religiöst möte" använts och där svarsalternativen "Någon gång i månaden" eller oftare har använts. Aktiv muslim används inte eftersom n-talet blir för lågt, detta är även skälet till att andra religionstillhörigheter inte presenteras.